

ansatte to Aar, og efter 20 Aars fast Tjeneste — og det behøver ikke at være uafbrudt i 20 Aar, de kunne godt have været i anden Virksomhed i nogle Aar i Mellemtiden —, have de Adgang til Pension. Det er ikke at foragte. Hvor har man det i private Stillinger? Saa siger man: Ja, men de have jo intet Tillæg faaet, de ere blevne stiftmoderligt behandlede, Hærens Officerer og Underofficerer have faaet Tillæg, men disse Arbejdere ikke. Jeg vil dog gøre opmærksom paa, at der har fundet Forbedringer Sted til forskellig Tid af de private Arbejders Lønvilkaar. Foruden i sin Tid ved Lovene om et midlertidigt Lønningsstillæg er der blandt andet paa Finansloven for 1908—09 indført en Minimumsdagløn for Arbejdsmænd af 3 Kr., og paa Finansloven for 1909—10 har man forhøjet Syerskernes Dagløn med 20 Øre. Det er mig ikke bekendt, at der er nogen Arbejder i Marinen, der arbejder under 3 Kr. om Dagen. Syersker og Læringer, der ikke ere uddannede, have under 3 Kr. om Dagen, men alle de andre Arbejdere have, saa vidt mig bekendt, mindst 3 Kr., men for øvrigt skal det nu, naar Kommissionens Betænkning, som jeg afventer, foreligger, vise sig, hvorledes Forholdet i det hele er.

Siden 1898 er der givet følgende Lønningsforbedringer, beregnede for en Haandværker af 1ste Klasse: I 1898 et Dagtillæg paa 20 Øre à 304 Dage, i 1901 et midlertidigt Løntillæg, i 1902 Brødpenge-regulering, i 1905 yderligere Dagtillæg paa 20 Øre à 304 Dage, 1907 fik de en Lønregulering, hvorved alle forannævnte Tillæg samt Dyrtidstillæg og Tjenestetillæg indgik i Lønningen og bleve pensionsgivende, hvorved alle Folk under 25 Aar fik en Lønningsforbedring lig det midlertidige Lønningstillæg og Dyrtidstillæg, som var givet, og i 1908 fik de Forhøjelse af Tjenestetidstillægene fra 30 Kr. til 96 Kr. og fra 50 Kr. til 192 Kr. aarlig for de allerfleste Haandværkere af 1ste Klasse. Saaledes er der for de forskellige Arbejdere til forskellige Tider givet Løntillæg. De faste Fyrbødere fik 1893 Tjenestetidstillæg for alles Vedkommende, der have 8—16 Aars Tjenestetid, endvidere have de faaet forskellige Tillæg i 1898, 1901, 1902, 1905 og 1908.

Hele dette Spørgsmaal trænger til en

indgaaende Undersøgelse, og naar man ikke har villet godkende den Undersøgelse, som er foreslaaet af det forrige Ministerium, maa man vente og se, hvorledes Forholdet ligger, naar den Revisionskommission, der nu arbejder, er færdig med sit Arbejde. Hvis det da viser sig, at der er Grund til at gaa til en Lønningsforbedring, vil jeg være villig til at foreslaa en saadan, men jeg kan ikke udtale mig herom, før det hele Forhold ligger klart oplyst. Jeg gentager imidlertid: Ville Arbejderne paa Orlogsværftet arbejde 9 Timer, faa de $\frac{1}{8}$ mere i Dagløn end hidtil. Ville de ikke det, maa de vente, til vi faa Forholdet reguleret mellem Hærens og Marinens Arbejdere, thi man kan ikke i de to Værn stille Arbejderne saa forskelligt, som Følgen vilde blive af, at man gik ind paa de Herrers Opfattelse.

Det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen) omtalte endvidere Boligerne ved Usserød. Jeg skal gøre opmærksom paa, at nu er, paa een Bolig nær, hvori der bor 8 Familier, alle Boliger fornyede. Om et eller to Aar vil denne sidste Bolig blive ombygget, og det vil da vise sig, at alle Arbejderne paa Usserød Klædefabrik have gode og sunde Boliger paa rimelige Vilkaar.

Naar det ærede Medlem udtalte, at de Mænd, der lede Orlogsværftet, ikke synes at have samme Interesse for Arbejderne, som man har ved Hærens Værksteder, er det en Misforstaaelse. Ved Søværnet har man ikke ringere Interesse for Arbejderne, end man har ved Hærens Værksteder eller ved Hærens tekniske Korps, og i hvert Fald vilde jeg, hvis jeg fik Indtryk af, at der var en Forskel i saa Henseende, finde mig forpligtet til at lægge mig imellem, men, som sagt, saa vidt mig bekendt, er der ikke en saadan Forskel.

Det ærede Medlem for Sorø Amts 1ste Valgkreds (Zahle) kunde ikke tiltræde Forslaget om den Forøgelse af Slidpenge til Garden, som jeg har bragt i Forslag. Det har imidlertid vist sig, at Udgifterne til Beklædning ere stegne saa betydeligt, at Garden ikke kan nøjes med de Slidpenge, som der hidtil har været ydet. Derfor takker jeg Flertallet, der har